

Praca tutaj!

**BemA – Beratung
migrantischer Arbeitskräfte**

GERECHT und SICHER
in Sachsen-Anhalt

Umowa o pracę (Arbeitsvertrag):

- Umowa o pracę musi zostać zawarta w formie pisemnej tylko wtedy, gdy praca ma charakter tymczasowy.
- Masz prawo do tego by najważniejsze dane były spisane.
- Umowa o pracę musi zawierać dokładne informacje na temat czasu pracy (tygodniowo lub miesięcznie) oraz miejsca pracy. Przykład: X ustala tygodniowy czas pracy wynoszący 35 godzin w niepełnym wymiarze godzin.
- Początek i koniec zatrudnienia muszą być uregulowane. Np. na czas określony.
- Kwota wynagrodzenia musi być zawarta w formie brutto.
- Musi zawierać informacje o urlopie, chorobie i okresach wypowiedzenia.
- Twoja umowa o pracę określa czynności i stanowiska, które będziesz wykonywać.
- W umowie o pracę musi być zawarta regulacja dotycząca nadgodzin. Albo dopłaty, albo czas wolny od pracy.

Prawo do urlopu (Urlaubsanspruch):

- Masz prawo do płatnego urlopu. Z każdym pełnym miesiącem pracy zbiera się prawa urlopowe.
- Przysługują ci co najmniej 24 dni urlopu, w tygodniu z sześcioma dniami roboczymi (od pon. do so.).
- Po okresie próbnym możesz skorzystać z uprawnień urlopowych, które już nabyłeś.
- Najlepiej jest zawsze składać pisemny wniosek o urlop.

Prawo dotyczące płacy minimalnej (Mindestlohngesetz):

- Masz prawo do otrzymania płacy minimalnej.
- Ogólne ustawowe wynagrodzenie minimalne → 9,50 € (2021)
- Jeśli pracujesz w pewnej branży, np. w budownictwie lub logistyce, może mieć zastosowanie umowa zbiorowa z wyższym wynagrodzeniem minimalnym dla tej branży.
(zobacz: <https://bema.arbeitundleben.org/uebersicht-mindestlohn>)
- Minimalne wynagrodzenie obowiązuje również w MINI-Job. Z reguły praca w MINI-Job wynosi maksymalnie 48 godzin miesięcznie.

Choroba (Krankheit):

- Zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy należy złożyć u pracodawcy i w kasie chorych nie później niż 3 dni robocze po jego wydaniu.
- Jeżeli pracujesz dla tego samego pracodawcy dłużej niż 4 tygodnie, możesz w przypadku choroby nadal otrzymywać wynagrodzenie przez 6 tygodni.
- Po upływie 6 tygodni można ubiegać się o zasiłek chorobowy z ubezpieczenia zdrowotnego.
- Ważne! Upewnij się, że nie ma luk w dokumentacji medycznej, jeśli jesteś chory przez dłuższy okres (w tym w weekendy)!

Wypowiedzenie (Kündigung):

- Wypowiedzenie musi nastąpić w formie pisemnej. Wypowiedzenie ustne jest nieskuteczne!
- Pozew o ochronę przed zwolnieniem możliwy jest tylko w ciągu 21 dni od otrzymania.
- Przed wypowiedzeniem umowy o pracę muszą zostać wydane 3 ostrzeżenia. Kontynuuj swoją pracę do końca okresu wypowiedzenia.
- W okresie próbnym można być zwolnionym bez podania przyczyn, ale z reguły nie bez okresu wypowiedzenia.

Umowa o rozwiązaniu pracy, z porozumieniem dwóch stron (Aufhebungsvertrag):

- Umowa o rozwiązaniu pracy jest skuteczna tylko wtedy, gdy obie strony umowy wyrażą na to zgodę.
- Umowa o rozwiązaniu stosunku pracy musi przynosić korzyści pracownikom i pracodawcom.
- Jeśli podpiszesz umowę o rozwiązaniu stosunku pracy, Agencja Pracy może zastosować kary.
- Uważaj na swój krok! Nie podpisuj niczego, czego nie rozumiesz! Poproś o czas na zastanowienie się i uzyskanie porady.

Konsultację z zakresu prawa pracy, są prowadzone przez: **Gabriela Ruszala (niemiecki, polski)**

49 159 01 38 11 10

bema@aul-lsa.de www.bema.arbeitundleben.org

Życie tutaj!

**BemA – Beratung
migrantischer Arbeitskräfte**

GERECHT und SICHER
in Sachsen-Anhalt

Z czego składa się czynsz mieszkaniowy? (Was gehört zur Miete?)

Opłaty zależne od zarządcy (Kaltmiete):
pieniądze przeznaczone na pensje dla zarządcy oraz na utrzymanie budynku mieszkalnego

+

Opłaty niezależne od zarządcy (Betriebskosten):
to te na których wysokość nie mają wpływu spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty i prywatni właściciele. Jest to m.in. opłata za zużycie wody i za kanalizację, opłata za ogrzewanie, opłata za energię elektryczną, wywóz śmieci itp.

= Czynsz (Warmmiete)

Wypowiedzenie umowy najmu (Kündigung der Wohnung):

- Natychmiastowe wypowiedzenie przez właściciela:
  - jeżeli najemca używa lokalu w sposób sprzeczny z umową, pozostawia ją osobie trzeciej bez zgody wynajmującego lub zalega z płatnością → wymaga upomnienia
- Wypowiedzenie w wyznaczonym okresie:
  - Okres wypowiedzenia dla najemców wynosi zazwyczaj 3 miesiące. Musi być zawarte w umowie najmu.

Zasiłek rodzinny (Kindergeld):

- Od pierwszego dnia zatrudnienia w Niemczech można ubiegać się jako członek Unii Europejskiej o zasiłek rodzinny w Urzędzie rodzinnym. Złożenie wniosku jest możliwe maksymalnie 6 miesięcy wstecznie.
- Do złożenia wniosku potrzebne jest zaświadczenie od pracodawcy.
- Zasiłek rodzinny, który otrzymujesz za granicą, będzie zaliczany.
- Dokumenty z zagranicy, np. akt urodzenia, potwierdzenie zameldowania, nie muszą być tłumaczone.

Ciąża/Urlop macierzyński (Schwangerschaft/Mutterschutz):

- Do ochrony kobiet w ciąży mają zastosowanie szczególne przepisy. Pracodawca musi zostać poinformowany. Na przykład nadgodziny, czas odpoczynku, niedozwolone czynności.
- Podczas całej ciąży istnieje ochrona przed zwolnieniem, nawet w okresie próbnym.
- Ochrona macierzyństwa trwa od 6 tygodni przed porodem do 8 lub 12 tygodni po porodzie.
- Zasiłek macierzyński wypłacany jest na podstawie wniosku do kasy chorych. 13 € za dzień kalendarzowy. Jeżeli wynagrodzenie netto było wyższe, to różnicę wypłaca pracodawca.

Zasiłek dla bezrobotnych I (Arbeitslosengeld I/ ALG I):

- Uprawnienie do ALG I istnieje, jeżeli w ciągu dwóch lat przepracowano co najmniej 12 miesięcy. Jeśli pracujesz krócej to będzie to indywidualnie sprawdzane.
- Możesz przenieść czas z zagranicy: "Zabierając ze sobą okresy ubezpieczenia". Agencja Pracy ma obowiązek doradzać i wspierać Państwa w tym zakresie. Potrzebny jest dokument PDU 1.
- Uwaga: Jeśli masz prawo do ALG I, możesz zabrać ten zasiłek za granicę na 6 miesięcy.
- Wysokość ALG I zależy od wcześniejszych dochodów. Ci, którzy nie mają dzieci, mają prawo do 60% ostatniego wynagrodzenia netto. Jeśli masz dzieci, otrzymujesz 67% z ALG I.

Opłata za nadawanie programów telewizyjnych i radiowych (Rundfunkbeitrag):

- Dla wszystkich obywateli powyżej 18 roku życia obowiązują: jedno mieszkanie = jedna składka.
- Jeżeli kilka osób mieszka razem to tylko jedna osoba płaci składkę w wysokości 17,50 euro miesięcznie.
- Ze względów społecznych lub zdrowotnych obywatele mogą być zwolnieni z obowiązku płacenia składek.
- Ważne! Przed zameldowaniem mieszkania, zapytaj właściciela, czy składka na mieszkanie została już zapłacona.

Wyjazd lub powrót z Niemczech (Ausreise oder Rückreise aus Deutschland):

- Wypowiedz pisemnie wszystkie możliwe umowy, których już nie potrzebujesz. Zwróć uwagę na terminy.
- Odwołaj ubezpieczenie zdrowotne. Nie dzieje się to automatycznie po zakończeniu pracy.
- Odwołaj i wyrejestruj mieszkanie (łącznie z prądem).
- Wyrejestruj się z „ARD ZDF Deutschlandradio Beitragsservice”.

Träger des Projektes:

Das Projekt wird finanziert von:

